

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

Éves előfizetés: 12 K.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

ÜDVÖS BÉKE

olyan béke, amely valamennyi sebet, a testet és a lelket meggyógyítja csak az lesz, amely egyúttal eltávolítja ama okokat, amelyek lassan és fokozatosan megérelték és végül kitérésre juttatták a mostani világítéletet. Sokan azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy ki idézte elő a világháborút. A kérdésre egyszerűen azt a feleletet adják, hogy a háborút az ellenség okozta, ő az oka minden szenvedésnek, bajnak. Tulajdonképpen azonban azt kell kutatni, hogy mi a most folyó világháború oka.

A kérdésre is többféle válasz adnak. Az egyik nemzetgazdasági momentumot hangoztat, a másik a nemzeti szellem és a nemzeti törekvések különböző voltát emeli ki, a harmadik a szociális viszonyokat hozza föl okul. Hisz igaz, hogy mindennek része van a világháború előidézésében, de mégis más az az ok, amelynek az volt az okozata, hogy az egyensúly megbomlását, amely a népek életében kikerülhetetlen, most nem vérontás nélkül intézték el, hanem világháború okozta. A főok, a világháború legfőbb oka kultúrötökvéseink egyoldalúsága.

Mindenfelé azt hangoztatták, hogy a világpolgárság korában élünk. Megszűnt a nemzetiség, anélkül, hogy a szó nemes értelmében megvalósult volna a nemzetköziség.

De a mostani világháború legnagyobb tanulsága az, hogy soha sem szabad felednünk, hogy tévedtünk, amikor azt hittük, hogy csodálatosan fejlett közlekedési viszonyaink minden további nélkül megvalósítják a népek megértését és egyesülését. A közlekedés csak gazdaságilag hozta közelebb a népeket, de a valódi összekötő elem, a keresztény cement hiányzott. Az európai kultúregység, amellyel annyit büszkélkedtünk, pompás, gyönyörű épület volt, kártyafalal és rossz vakolattal fölépítve. A keresztény szellem elnyo-

mása és az állami mindenhatóságról szóló liberális dogma azt eredményezte, hogy a népek öntudatában a rossz szellem vert gyökeret és ez lehetetlenné tette a kölcsönös megegyezést. Ezt bizonyítja a a most folyó háború.

A különböző népek és fajok közt a kulturális közösség visszaállítása csak a népek közötti összekapcsoló kulturpolitika segítségével lehetséges és ez a nemes nemzetköziség valóban

katholikus gondolat s gyökeret ver mindenütt, ahol igazán katolikus módon gondolkognak.

S ha a kard munkáját ismét a diplomata tolla veszi át, akkor mindenkinek, aki katolikus módon gondolkodik, kötelesség közreműködni, hogy ez a gondolat valóra váljon, mert ettől függ, vajjon igazi lesz-e a béke, meghozza-e a népek egyetértését és egymáshoz való közeledését.

heves ágyáharcot kezdtek és ott több ponton megkísérelték állásaink megközelítését.

Gyalogsági harcra eddig nem került a sor.

† REISZER OTTÓ.

Csendes, becsületes munkában eltöltött élet világa aludt ki ma reggel a ciszterci rendház szobájában; utolsó dobant a derék szerzetes tanár szíve, mely egy emberöltő ifjúságának szeretetét zárta magába. Hogy nem élt, nem fáradzott hiába, annak fényes bizonyosága az őszinte hála és ragaszkodás, amelyet nemcsak diák-éveiként, élő növendékei, hanem főképp az élet útjait járó, felnőtt tanítványai tanúsítottak iránta. Egy-egy találkozó alkalmával ezek az „öreg diákok“ oly bensőséges tisztelettel vették körül, oly megkapó szeretettel ünnepelték volt professzorukat, amilyenben kevés pedagógusnak volt része. Reiszter Ottó szigorú, de igazságos tanár, a rend és pontosság mintaképe volt; joggal követelte ugyanezt növendékeitől. Mint filológus, nagy szorgalommal tanulmányozta a klassz-szikusokat s kitűnő módszerrel, alapos tudással igen szép eredményeket ért el főleg a felső osztályokban a latin nyelv tanítása terén. Ritka ambícióval kezelte másik szakárgyát, a német nyelvet és irodalmat is, melyet igyekezett a lehetőségig praktikus alapra helyezni. Lelkének nemessége azonban nemcsak a gimnáziumi katedrálról sugárzott az ifjúság felé, hanem mint a Segélyező Egyesület vezetője a jótékonyaság áldását is kiárasztotta tanítványaira.

Helyes ítélőképességével kifejtésze, hol van igazán szükség segítségére s bőven juttatta a tankönyveket, ruhát, pénzbeli segítséget a rászorulóknak. Hogy ezt megtehesse, nem restelt kopogtatni és kérni sem ott, honnét valamit remélhetett a szegény gyermekek számára; így sikerült is nemes célú egyesületet virágoztatnia legmagasabb fokára emelni.

A betegség már régóta örölte amugy is gyenge szervezetét, áramlatos akaratereje és szívóssága azonban sokáig ellenállt a bajnak, úgy hogy a mult tanév első felében még rendszeresen végezte tanári munkáját. Ereje azóta állandóan hanyatlott s bár utolsó percéig reménykedett gyógyulásában, környezete már egy hónapja fájdalommal

A világháború.

Az oroszok

saját országuk belsejében való hátrálásukat szerencsésen katonai magyarázattal a semleges külföld előtt még mindig úgy tüntethették fel, mintegy statégiai csélfogást, időháladék nyereséset. De minden csepp földdel, ami Kelet-Galiciában elfogy talpuk alól, elveszik az ő presztizsük is, hiszen utolsó hódított földjeiket veszítik a Bug és a Zlota-Lipa körül.

A háborúnak csak addig van létjogosultsága, ameddig az erkölcsi és az anyagi sikerek minket biztosítanak a végső győzelemről. Oroszország ezt már nem mondhatja el magáról és Kelet-Galicia elvesztésével kisiklott kezéből az utolsó záloga is annak, hogy eredményesen léphessen fel a béketárgyalások alatt, viszont Kelet-Galicia felszabadítása nemesak erkölcsi és anyagi győzelmünket jelentti, hanem örök időkre szóló klasszikus tanuságtétel taktikánk megfontoltsága és valóban művészi mérséklete mellett.

Az olaszok

Tegnap még az volt a hír, hogy Cadorna, az olasz fővezér megbukott és rövidesen megváltik állásától. Ma azt az újságot hozza a távirónk, hogy az olasz király, Cadorna és Sallandra miniszterelnök a török elleni háború megindításának mikéntjén tanácskoznak a főhadiszálláson. Az olaszok nehezen várják már, hogy a törökök ellen mehessenek. Hátha felmutathatnak ott valamelyes sikert.

Tüzérségünk, tengeri és légi flottánk pusztításai, nagyszerű és hasonlíthatatlan csapataink harcai megbénították az olasz hadsereget mindenképen. Nemcsak számban lett kisebb ez a

hadsereg, hanem energiáját és „erkölcsi erejét“ is megörölték az eddigi harcok, amelyek a Kudarok rettenetes sorozatát jelentették számukra.

Török sikerek a Dardanellákban.

Az ententának annyja a gondja és mégis most új gond járul a többi mellé: a négyesszövegesség kitűnő vezérei török offenzívától félnek. Hogy félelmük nem alaptalan, mutatja a mai török hivatalos jelentés is, amely egész sereg sikerről számol be. Elsüllyesztett naszádok, elhallgatott útegek, megkergetett csapatok — ez az entente harctéri helyzete a Dardanellákban. Pedig a törökök még csak védelmi harcot folytatnak. Mi lesz itt, ha offenzívába lép a török sereg, amelyről immár kétségtelen, hogy meg fog birkózni ellenségeivel.

Újabb események.

A besszarabiai határon és a Szereth torkolatától keletre az oroszok tegnap megismélték heves ellentámadásaikat. Az ellenséget mindenütt visszavertük, miközben nagy veszteség érte. A Szereth-harcvonalon és a Bródytól keletre és Dubnától nyugatra levő vonalainkon a harci tevékenység az előző napok erős harcához képest némileg alább hagyott.

Tarnopol környékén az oroszoktól elragadtunk egy elsán-colt helységet.

Az olasz harctér.

Az olaszok tegnap a tenger-melléki harcvezetési és Karintyában általában nem fejtettek ki tevékenységet.

A Kreuzberg-nyereg területén ellenben, Innichentől dél-nyugatra hosszabb szünet után

látta, hogy a vég közeledik. Ma hajnalban szállott el lelke az örökkévalóságba.

Reiszer Ottó 1862-ben született Hőgyészen, Tolnávármegyében. Mint a pécsi főgimnázium jeles növendéke lépett be a ciszterci rendbe, 1889-től—1895-ig Egerben tanított, azóta pedig állandóan a mi főgimnáziumunknak volt érdemes tanára, s a székesfehérvári ifjuság jóságos nevelője. Haláláról a következő gyászjelentést adta ki a ciszterci rend:

A cisztercita Rend apátja és a székesfehérvári Rendház a saját és az egész Rend nevében jelenti, hogy Reiszer Ottó, ciszt. r. áldozópap, főgimn. okl. r. tanár, életének 53 ik, szerzetes-tanári működésének 28-ik évében, f. é. szeptember 7-én reggel 5 órakor Székesfehérvárott, hosszas és nehéz szenvedés után, a halálórák szentségeivel megerősítve Istenben elhunyt. A meghalodott lelki údvéért f. hó S-án d. e. 9 órakor a ciszterci templomban engedélt szent miseáldozatot mutatunk be Istennek, mely után földi porhüvelyét beszentelve elkisérjük a Szent Háromsággról nevezett temetőbe s ott a rend sircsületében helyezük nyugalomra a boldog feltámadás reményében.

— Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra az elsőik között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

Levél a harctérről.

Kedves bepillantást tartalmaz az alábbi harctéri levél a mi katonáink lövészárki élébe. Már több ilyen levél érkezett a mi derék fiainktól, a kedélyes műsor összeállításában természetesen sok hasonlatosságot találunk, de azért mindegyiknek van valami bizonyos eredetisége, ami a magyar ember bámulatos invenciózus leleményességéről és ötletességéről tanuskodik.

1915 augusztus

Még mindig a Bug parti lövészárkokban nyaralunk, de már nem a legutolsó lévelemben említett helyen. Időközben ezredünk kivonták a tűzvonalból s mint tartalék, az arcvonal mögött volt. Néhány nap múlva ezredünk egy másik ezredet felváltott és annak a helyét foglalta el. Új állásaink átvétele alkalmával kellemetlen meglepetés ért bennünket. U. i. az orosz lövészárkok egész új arcvonalunk hosszában a Bug innső partján húzódtak végig. Azonnal munkához láttunk azon célból, hogy az oroszokat a Bug tulső partjára kényszerítsük. Lovászárkainkból kivezető futóárkokat ástunk jó előre túl a drótkerítések elé, hogy annak idején gyorsan és észrevétlenül tudjunk gyülekezni és meglepetésszerűen támadni. Az orosz mit sem vett észre, hogy mit tervezünk ellene. Az kiváltképpen nagy előnyünkre

vált, hogy folyton esett az eső és a földönjárók orosz részről nem működtek, mi pedig folyton háborgattuk őket. Mikor már mindenféle munkálattal készen voltunk, másnap hajnalban, miután már a tüzérész előzőleg alaposan meggyúrta az oroszokat, megroflantuk az alig 80 lépésnyire levő állásokat, miközben a tüzérésztünk a hátrább fekvő terепet vette tűz alá, hogy segítséget ne kaphassanak. Az oroszok nagyon csekély ellen-támadást fejtettek ki, nagy része megadta magát egy kisebb rész pedig átmenekült a Bug tulső partjára folytonos tüzelésünk közben. A mi századunk vesztesége mindössze 2 halott és 5 sebesült volt. Egyik halottunk egy Szeged vidéki magyar volt, aki állandóan nótászó mellett dolgozott. A támadás előtti napon is vig nótások mellett hányta a földet „Ott lakik a babám, kivel leszek páros” dalogatta, közben az orosz állások felé pislogta. Nem is sejtve, mennyire igazza lesz neki. 9 el-esett orosz hullája hevert előttünk, ezeket az est beálltával a mi 2 bajársunkkal együtt utászaink eltemették 2 sírba, széper egymás mellé. Így teljesedett be a nóta szava, csak hogy nem olyan értelemben, mint ő szegény szerette volna.

A támadást előkészítő munkálatok ideje alatt századunk altisztejei, kik mellesleg megjegyezve tulajdonban intelligens emberek, tanított, hivatalnok, gázdatiszt, kerekedő, iparos stb. egy háborus meghívott szövegezték és terjesz-

tettek a tisztok és a legénység közt. Én is mellékeltem az egész meghívót.

Meghívó.

A m. kir. 305. honv. gy. e. a⁷ vele együttműködő 300. 301. és 302. számú honv. gy. ezredekkel egyetértően, részben a szemközti lövészárkokban állomásozó orosz kaukázusi és szibériai lövészredeknek a Bug folyón való átkergetése, részben az orosz hadsereg létszámállományának csökkentése, részben pedig saját foglalományunk gyarapítása céljából holnap a hajnali órákban nagy ágyú és gépfegyver hangverseny, kézi-gránát sulydobás, versenyfutás stb.-vel egybekötött hajnali táncos kabarettet rendez, melyre kívül címzett urat b. családja nélkül az első rajvonalba való részvételre tisztelettel meghívja a rendezőség.

Urák kérétnék pisztoly vagy puskával fölfegyverkezve, csakis csukaszürke öltözkébe, hölgyek karjukon vöröskereszttel megjelenjen.

Zenét a jóhírű 305 cm. zenekar vezetése mellett az egyezett tábori ágyú és mósárz ütegek szolgáltatják.

Hűsítőról gondoskodva van: három hetes hideg eső.

Jóízű italok, bor és sör hiányában: pocsolás kutyiz.

Etkezésról a multság befejezte után a tábori gyalás ütegek gondoskodnak.

A multság bárminő kedvezőtlen idő esetén is óriási rajta honvéd-kiáltással kezdődik és tart a teljes siker biztosításáig.

TÁRCA.

Az élet prózában.

(Vége.)

Ez a mindennap megismétlő unalmas jelenet végleg elkieserítette a fiatal asszonyt, vonagló szívvel s zugó ággyal hallgatja... hallgatja az urának fáradt, szinte len hangját.

Feleletet nem kapva, feleségére tekint s meglátva bánatos, sápadt arcát, fölugrik, feleségéhez siet s közvetlen, ószinte hangon kérdegeti:

— Mi baja van? Talán beteg? Szóljon az Istenért...

Az asszonynak erőt kölcsönöz, reményt ad ez a hang s hirtelen megragadva férje karját, úgy kérdi mohón, szenvedélyes hévvel.

— Nem, nem vagyok beteg, csak azt mondja meg... arra kérem, hogy szeret-e maga engem? Szeret?

Az ura nyugodt vérmérséklete folytan csak bámulja ezt a hevesiséget, de úgy elbámuls rajta, hogy ellefejt felelni.

— Az Istenért! feleljen — sürgeti reszkető ajakkal az asszony, — feleljen, kérem, könyörgök, azt mondja meg, szeret-e maga engemet?

— De miéle kérdés ez? Hát

persze, hát természetes, hogy szeretem, — mondá aztán egyszerű, nyugodt hangon, amely rendkívül ellentétben áll felesége lázasan reszkető hangjával.

— De hogy? Nagyon? mackakodik az asszony — nagyon?

Hát nagyon, egy ahogy minden becsületes embernek kötelessége a feleségét szeretnie. Én erre meg esküdtem az oltárnál, azt hiszem, már megismerhetett volna, nincs oka kételkedni szavaimban. Szeretem, ismételtem, szeretem, felelte az ura becsületes, nyílt tekintettel, de szörnyű józan, szörnyű langyos melegséggel.

— Mint minden becsületes ember szereti a feleségét, kötelességből, ismételtet az asszony vétevet tekintettel.

Oh, de ne úgy szeressen, könyörög száraz ajakkal, lázas, szakgatott hangon, könyörgök, esdék, számjón meg, szeressem...

... Ne legyen én a maga szemében csak amolyan másodrendű személyiség, hanem... azt kívánom, legyen magának életében a napsugár, legyen az élete, a mindene... mint ahogy maga nekem az én mindenségem... Ertsen meg jól, nem azt kívánom, hogy öleljen, csókoljon egyre-másra, oh nem, én a lélekből származó tisztá, de baktartalan, nagymérvű érzelmet óhajtok, melynek kifejezésére elég egy meleg tekintet; egy gyöngéd szó,

egy csekély tett... Ilyen szerelemről jöttem férjhez, ilyen szerelem után sóvárgok lényem minden porcikájával s most... most nélkülözöm kell, már most, a mézesetekben is a szerelem melegségét... hát mit reméljek akkor később?... Ne legyen olyan közönyös, olyan langyos; gyöngye vagyok, de nem félek az élettől, küzdöm, nélkülözök szívesen, csak lássam, érzem azt, hogy szeret, de nélkül élni nem tudok...

Elhallgatott s várt... várta dobogó, még mindig reménykedő szívével, hogy még jóra fordul minden... Várta, hogy menjen hozzá az ura, ölelje magához, csókolja meg hévvel, ezzel értésére adva, hogy megértette szavait s ezután úgy lesz, mint ahogy ő kívánja...

Az ura, némi gondolkodás után, így szólt csendesen, igazi bánattal:

— Nincs, amit mondjak... En szeretem magát, de nem értem... Semmiképpen nem értem...

Az asszony szeme elsötétült minden, eddigi lázas, reménykedő szíve szinte megszünt dobogni.

Tehát nem érti meg az ura? Egy iszonyú úr nyílt közöttük, amely rémeosabb, mint a gyűlölet, avagy a közöny, mert ez áthidalhatatlan... ez örökkétartó... örökké...

Eddig hősies küzdelemmel viszfajozott könnyei megerdtek s zokogott, igazi asszonyi, szivetéző zokogással... Temetett... minden egyes kihulló, forró könyccsével, szívének minden egyes fájó dobbanásával hantolta mind mélyebbre, mélyebbre szíve gyökereiből sarjadt vágyait, lelkenk színes, ragyogó álmait, egész életének fényét, illuzióját, szóval — a boldogságát...

Készült megnyírbált szárnyakkal, elfúlt szívvel egy hosszu életre — a jövőre...

Rátékintett az urára, aki sétált lassan föl s alá s oh, mennyi mindent leolvasott arcáról!... Egyszerű, jóságos tekintete beszélt aggodalomról, bánatról, elcsüggedésről. Sajnálta megzavart, számára eddig igen boldog, nyugalmat s most fölbomlott családi életét s félt, félt a jövő élettől...

A gyöngye, kicsi asszony ellefejtette férjét így látva, a saját bánatát, odalépett az urához s kicsi kezével elsimitva a redőket az ura homlokáról, rámosolygott az urára jóságos megnyugtató selid mosolygással.

Fenkölt lelkével megértette, hogy mint igazi, kiváló asszonynak a sorsa — a lemondás; mások boldogításért mosolyogva hordozni a saját keresztjét mindig, egy-egész hosszu életlen keresztült!

SOVEGJARTO vaszonarubaza. Barátok epülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSO

szabott árak.

Műsor:

Nyitány: háromszoros sortüz az összes ütegekből.

Andalgó: játszma a 35-0 cmes zenekar.
Pokoli koncert: játszák az összes fábri orgya és mozsár ütegek.

Gépfegyverkerülő: játszó a gépfegyver osztagok.

Tűzész kopogós: csárdás, játszó a gyagóság legyerveken a honvédek.

Rohampolka: farkasvermeken keresztül a tuskédrótkerítésekig, bemutatják a honvédek.

Tűskésdrótlánc: drótvágó ollókkal az orosz drótkerítések előtt, bemutatják a honvédek.

Kézigránát-súlydobás verseny: csak a magyar honvéd atléták részére folytatott szám, 30 lépésnyire az orosz lövészárkok előtt

Hastánc: lejtő Szunyik k. a a honvéd-család közreműködésével.

Csak a fejt: ösrégi magyar szokás, bemutatják puskatussal a honvédek.

Orosz és magyar atléták versenytűzása a Bus parton: a legelsőül beérkező orosz állam kancsuka ütésekkel lesz jutalmazva, melyeket neki a célnál nyomban olvasatlanul kiszolgáltatnak.

Fedekzárás és átalakítás: a megünneplés A mulatság sikeres befejezte után minden egyes résztvevő a gulyás ütegek tüze elé lesz állítva.

Fusch.

Tizenhetes honvédeink harcaiból.

I.

Szeptember 8-án, Kisasszony napján értünk a híres lembergi csatában a Dnjeszterhez. A hid le volt rombolva, a gyalogság kis deszkahidon kelt át, a lovaskar részére egy gázlót kerestek ki. Átúsztatva a folyót, keskeny tartólól szegélyezett hatalmas erdőség terült el előttünk. Parancsunk volt az erdön áthatolni és megtisztítani az ellenségtől. Egynyel a mi ezredünknek jutott ez a nehéz feladat. A tűzérőnk és a géppuska lemaradt, nem tudott átkelni még a Dnjeszteren, hol a hídszok a munkát még nem fejezték be. Átkutatva a tarlós terepet szerencsésen eljutottunk az erdőségélyig. Megtörtént a fölfejlődés. Már 2 óra tájban járt az idő. A rajvonalkat mindig mélyebben hatoltak az erdőbe, a gondozatlan igazi vad erdőn végtelenül nehéz volt az áthatolás. Az első félórán zavartalanul ment, de ekkor jutottunk egy fiatalos elé, alyig hogy feltűntek a remis szélen az első csukaszürke alakok, megindult a vad tüzelés ellenünk. A fák tövébe rejtözve vártuk a hirádat, mely ponton kell az ellenséget keresnünk. Sivítottak a golyók, élesen koppannak a fák között, de mindez csak előjátéka volt a nagy tüznek.

Csakhamar az orosz tűzérőg híhetetlen gyors tempóban elkezdte szórni az erdőt, a 284. magaslati pontról, a srápnélek robbanták fellettünk mindenütt és a gránátok tömege vágódott le körülöttünk. Nehezen mult az idő, ebben a kétségbeesett helyzetben, ha lehetett még jobban takartuk magunkat és lapultunk a fátörzsek tövéhez. Soha sem feledem el, igazán a magyar fiunak csodás kedélye és akasztófahumora nyilvánult meg e nehéz pillanatokban, mert egy szerke csak az egyik honvédem

elkezdte dudolni: „Ujjé a ligetbe nagy zer! Ujjé a ligetbe jó!”

Egy pillanat elefeleltük, hogy a halál torkában vagyunk és tudunk jó izüen, a szívinéből nevetni.

Mikor a járdótkötő a hirádas megérkezett, hogy a 494. magaslati ponton van az ellenséges üteg, mely oly gyilkos tűzrel áraszt el bennünket, szinte örömmel vettük a parancsot a 284. magaslat elfoglalására, legalább visszafizethetjük a sok szenvedést. Megindult a támadás, az oroszokat kiverők az erdőből, előttünk állott a 284-es magaslat, a hatalmas lendület, mellyel a támadás megindult, honvédeink hősi magatartása és oroszlán bátorsága biztosította azt, hogy leseperjük az ellenséget a magaslatról és az üteg is sokat veszítve épségéből maradt roncsaival menekülni vált kénytelen. Alig élvezhettünk pár percnyi nyugalmat, mikor előnyomulásunkban új orosz erőkkel kerültünk szembe. Délután fél ötre járt az idő, midőn 191. és 192. kellett felvenni a küzdelmet. A harc óriási heves volt, a legelkeseredettebb Horozanka és a Hegerhaus között folyt. Az orosz tulerőt nem tudtuk leküzdeni, bár már úgy látszott, hogy a siker a miénk. II. zászlóaljunk oly erős oldalazó géppuska és kartácsüzbe került, hogy parancsot kapott a visszahúzódásra és így egy órai véres tusa után a 271. magaslatra vonunk vissza.

Mikor besötétedett Koludrubyan tértünk pihenni. Az iskolában félre rakva a padokat a földön kuporodtunk le. Enni-valókn nem volt, pár perccet szantunk annak, hogy még feljütsük lelkünkben a borzasztó erdei emlékeit és részleteit, önkénytelenül is eszünkbe jutottak jó baktársaink, kiket a nagy küzdelem áldozatul kívánt és egy diadallal gazdagabban, de sok jó vitézünkkel szegényebben abban a bánatos hangulatban, mely nagy küzdelem után érot zott mindannyiunkon, elnyujtottunk a földön. tudtunk a kimerültségtől aludni, bár tudtuk jól, holnap mi vár reánk és nem azt, vajjon egy golyó nem alát-e el örökre. N. N

HIREK.

— A véres vitéz teljesen készen várja a leleplezési ünnepeket, de készen várja a nagylelkü közönséget is, amelyik a szégek beváltására oda-viszi fillereit, hogy azokból a vármegyei s városi hadiárkvát, özvegyeket s a rokkantakat gyámolíthassák. A már említett, Hindenbürg-erdtől érkezett, 1200 koronányi adomány kívül a helybeli I. és II. pótzásád is gyűjtést indított e célra. Eszterházy Miklós Móríz 50 K-t, dr. Kemény Kálmán pedig 2 K-t küldött. A megyéspüspököt, aki az ünnepi beszédet fogja mondani, egy küldöttség fogja meghívni, melynek tagjai a következők: *Szechenyi* Viktor gróf főispán, vezető, továbbá: *Szűts* Jenő alispán, *Aulich* József ezredes, *Kerekes* Jajos

dr. főjegyző, *Grünfeld* Jakab, *Hübner* Károly, *Bilkei* Ferenc, *Kisteleki* István s *Vértes* József h. igazgató. A megyéspüspököt Lyka Döme fogja üdvözölni. A megyéspüspök megérkezése után háronsászó hirdeti az ünnepege megkezdését. Az ünnepege sem meghívókat, sem pedig belépjögyeket nem bocsátottak ki.

— Esküvő. *Baranyay* Nándor érdi jegyző ma, Kisasszony ünnepeén tartja esküvőjét *Feigl* Gizivel Budapesten, a *Jezsuiták* templomában. Tanuk a menyasszony részéről *Pintér* Gyula fővárosi nagyerkeskedő, a vőlegény részéről pedig *Gerényi* Péter nagybirtokos. Az esketési szertartást dr. *Baranyay* Jusztin, a ciszteriták budapesti hittudományi főiskolájának igazgatója, a vőlegény bátyja, tartja.

— Az új egyházi tanfelügyelő üdvözlése. Toman Antal csóri plebánost esperkeskerületi tanfelügyelővé történt kinevezése alkalmából a csóróm. kath. iskolaszék és Csór közseg képviselőtestületének küldöttsége üdvözölte. Az iskolaszék nevében *Tóth* András iskolaszéki tag, a közseg nevében *Pentz* Gyula községi jegyző tolmácsolták szép beszédben egy a hírközseg, mint a közseg örömét és szerencsekivánatait plebánosok előléptetése alkalmából. A plebános meghatva mondot köszönetet a tisztelet és szeretet eme szép megnyilatkozásáért.

— Esküvő *Szerdán* 112 órakor tartja esküvőjét a székesegyházban dr. *Henszelman* Elek Tibor a miskolcei megfigyelő barakkórház orvosja dr. *Zaicz* Margit Stefániával a miskolcei megfigyelő barakkórház orvosával, *Zaicz* Gusztáv káptalani birtokos felügyelőjének és *Végh* Karolinak leányával. Tanuk lesznek dr. *Végh* János tisztiforvos és dr. *Végh* Aladár ügyvéd. Az esketési szertartást dr. *Klaucz* György apátkanonok végzi.

— Szentmise. Az Örhalom-hegyen szeptember 8-án, Kisasszony napján, délután 4 órakor, a keresztévfordulóján ájtosság lesz.

— Ezüstmenyegző. *Pfinn* István a fejérmegyei Takarékpénztár igazgatója és neje, születteit *Eitz* Mariska ma, szerdán tartják házasságuk 25 éves jubileumát. A köztisztviselésben álló párt *Bilkei* Ferenc felsővárosi plebános fogja megáldani.

— Jutékony alapítványok. A székesfehérvári Kereskedelmi Társulatnál a kereskedelmi iskola tanulóinak részére három alapítványt tettek le. *Rádlér* Gyulánál 300 koronás, özv. *Huller* Jenőnél 400 koronás alapítványt tett le szorgalmas tanuló jutalmazására. *Pfinn* István takarékpénztári tisztviselő pedig ezüst menyegzője emlékére 500 koronás alapítványt tett le ugyanezen célra.

— Kiténtetés. *Bitschovszky* Agoston a 70. gyalogezredbeli őrnagy, beozsiva a 17. hovágyalogezredhez, az ellenség előtt tannított vitez magatartásáért a vaskoronarend 3. osztályát kapta a hadioktímmennyel.

— Liszt érkezett a városnak. Mint már megtörtént, így a napokban is csaknem liszt nélkül volt a város, ami nem kis boszuságára szolgál a közönségnek. Egy rövid időre ismét lesz lisztünk, ma érkezett 3 vagonnal. Bizony jó lenne, hogy egyszer már megszűnének ezek a lisztmirétiak.

— Előléptetés. *Dóczy* Dezso 69. gyalogezredbeli zásztót hadnaggyá léptették elő.

— Elmennek a harangok. Toronyainkból lejónnek a harangok, hogy elmenjenek oda, ahol most a haza jövőndőjét kell megcsinálni. Az imára szőlítő hang ágyubombóléssé változik, mert most harang buzditása nélkül is tudunk imádkozni, de az ágyuk haláliszóró munkája nélkül nemcsak harangjainkat, de templomainkat is elpusztítaná az ellenség. Egyébent csak a nélkülözhető harangok felhasználásáról van szó. A kultuszminiszter megkeresésére a főpásztorok elrendelték, hogy a plebánosok az összes templomokban és kápolnában levő harangokról mielőbb kimutatást állítsanak össze és azt az ügy sürgösségére való tekintettel szeptember 15-ig készítsék el. E kimutatásban benne kell lenni a harangok számának s a régebbi harangoknál ezek készitési időpontjának.

A harangok hozzávétöléges sulya kilogrammokban. Amennyiben ismeretes, a fémkeverék megjelölése, amelyből a harang készült. Ha egyes templomba több harang van, annak megjelölése, hogy melyiknek megtartására kíván az egyházközseg sulyt helyezni. Egyes harangok netaláni műértéke az ezt indokoló körülmények feltüntetniek. E harangok, illetöleg azok egy részének a hadvezetőség céljaira való átengedése eseten az átengedett harangok sulyegysége alapján számítandó terítés fog megallapítatni mely a háboru befejeztel utj harangok beszerzésére szolgálhat.

— Tüz kápolnányéken. Nagy tüzvész pusztított Kápolnányéken *Grünfeld* Sandor és tarsi bérleten. Eddig ismeretlen okokból a szertüs kertben kigyuladt egyik szalmakézal. A tüz rohamosan tovaterjedt, s az összes szalmakézalok elétek. A kár mintegy 10.000 korona.

Szerdán, szept. hó 8-án
Aprilis kisasszony.
Vígjáték 3 felvonásban.

A kínai váza.

Dráma 3 felvonásban.
Ivángorod várának bevetele.
Előadás 3, 5, 7 és 9 órakor.

Kinevezés a pénzügyigazgató-szágnál. Róka Ferenc veszprémi lakos pénzügyi díjokat ideiglenes minőségben a székesfehérvári pénzügyigazgatóságához végrehajtóvá nevezték ki.

Iparos tanulók beírása. A közoktatásiügyi miniszter sűrgős rendelkezésével értesítette a helyi hatóságot, hogy az iparostanulók f. tanévi oktatását legkésőbb szeptember 15-én kezdje meg. Ennek folytán felkérem a tanonc-tartó iparomstereket, hogy alábbi sorrendben és időben haladékk nélküli küldjék tanulóikat beírásra. Szeptember 8-án, délután 3 órákor beírjuk a fémipari szakokon levő tanulókat. Szeptember 9-én, délután 5 órákor a faipari, szeptember 10-én a ruháipari, 11-én a bőripari- s 12-én a vegyipari szakokon levő tanulókat. Mivel szeptember 20-ig terjedőleg az osztályok számára, népességére s a tanítás biztosítására vonatkozó egyéb körülményekről jelentést kell tenni a kormányknak, felkérem a tanonc-tartó iparomstereket, hogy tanulóikat szeptember 15-ig okvetlen irattassák be ipariskolába. A tanév folyamán szükséges taneszközök beszerzésére minden tanuló beírásuk 4 koronát fizet. Mivel a múlt tanévben a tanulóknak a tanításhoz történt felmentése körül sok visszaélés történt, a kormány erre vonatkozólag a folyó tanévre szigorúbb eljárásról ír elő. A tanulóknak a tanításhoz történendő felmentést a kormány e tanévben is az igazgatóra bízta, ennek a kérelemre vonatkozó kedvezőtlen határozata ellen az iparomstereket az első fokú iparhatóságához vagy iparfelügyelőhöz fordulhat jogorvoslásért. Az iparostanuló felmentése csak napokra, esetleg hetekre terjedőleg történhetik. A tanuló felmentését az indokok előterjesztésével maga az iparomstere személyesen vagy írásban kéri az igazgatóságnál, ki fent írt ipariskolai helyiségében naponta este 5—7 óráig hivatalos szolgálatot végez. Egyébként a tanulóknak felmentésére nézve a helyi lapok szíveségből még körülményesebb tájékoztatás fogok közölni. Az ipariskolai igazgató.

Nem zárják el a vízvezetékét. Végre megszűnik az a lehetetlen helyzet, hogy éjjelre elzárják a vízvezetékét. Hogy mennyi kellemetlenségre volt emiatt a közönségnek, arról jobb nem is beszélni. A Széchenyi-utcai tüzetnek köszönhető, hogy a polgármester sűrgősen intézkedik s megszünteti a vízvezeték éjjeli elzárását. Együttal azonban lapunk útján is felhívja a közönség figyelmét, hogy a vízzel takarékosan bánják, mert különben ismét el kell zárnai a vízvezetékét. A polgármester vizsgálatot indított, amely megállapítja, hogy mi volt az oka annak, hogy a Széchenyi-utcai tüzesetnél oly soká nem volt víz.

Miért nem lehet a hentesi községi bíró. A közigazgatási bíróság elvi jelentőségű döntésben mondogta ki, hogy sem községi bíró, sem helyettes bíró nem lehet az, aki hentesipart űz, vagy akinek a felesége ugyanilyen ipart folytat. A döntés indokolása megállapítja, hogy az 1908. évi XXXVIII. törvény cikk értelmében a községekben az egészségrendőri teendőket a bíró és a jegyző látván el, az emberben rejlt természetes elfoglaltság mellett nem várható, hogy a községi bíró az egészségügyi rendszert keretében utalt oly hentesüzletben,

mely felesége tulajdonja, melyben ennél fogva anyagilag is érdekelte, egészségügyi rendőri szempontból tárgyilagossan járjon el, ép úgy megengedhetetlen, hogy a helyettes bíró saját üzletét ellenőrizze.

A déli vasúti hadikórház betegneinek adakoztak: Vicenty Etelka virág, Kovács Irénke 1 üveg cognac, Fejérmegyei Napló imakönyvem, Szabó Ferencné Igal fél l. tejfeje, turo és tojás, Fleischer Zsuzsa 1 Anna 100 drb. cigareta Ringhofer Istvánné 44 drb. bukta, Vágó Lajos d. v. főmérnök neje 55 drb. őszibarack, 1 üveg málnaszörp, Hegyi Marike, Máti Ilonka virág, Vértési Aranka 12 pár papucs, Üdítő állomás szilva lekvár, Lizák Adámné 20 drb. tojás, özv. Szép Károlyné sütemény 10 lit. bor és öszibarack, Vicenty Etus őszibarack, befőtt. Aulich Józsefné két kalács, Burján Endréné 20 K, Kovács Iréné 2 üveg rum.

A jósvölvi családleány. Szepessy Róza családleányi igazi mintaképe a lelkes-áldozatkész magyar leányoknak. Elhatározta, hogy havi béréből minden elsején két koronát a hadbavonultak családjainak segélyezésére fordít. A múlt havi fizetéséből már le is fizette a városnál. Szepessy Róza tette önmagát dicséri, az ilyen áldozatkészséget nem kell dicsérni.

Kórházi papucskok készítéséhez újabban szívesek voltak anyagot adományszerint: Öv. Gánóci Flórisné, özv. S. R. né 2 K. Mayer nővérek, Raucher Béláné, dr. Réti Edéné, László örnagyné, özv. Vecsey Lajosné, Deák Davidné, özv. Licht-neckert Antalné, Hausher Irén, dr. Riffer Géza. Készült 172 pár papucs ebből kiosztott: mentleipori kórház 6 pár, Manoz ovoda kórház 10 pár, vasúti kórház 12, pár vasúti lazaret 6 pár., Deák Ferenc u. kórház 15 pár, csapalkórház 15 pár, gyalogsági laktanyakórház 15 pár, lovasági laktanyakórház 15 pár Sst. György-kórház 12 pár, barakk kórház 20 pár. A megmaradt papucsokat azok a kórházak vevőkék át, ahol nagy szükség van rájuk. P. né Vértessi Aranka.

Az Uránia szeptember 6 és 7-én rendezte az első székecs előadásokat Baumann K. ismert nevű orfeum komikus közreműködésével. Az előkelő közönség, mely a szép és tágas színházat mindkét napon zsufolóság megtöltötte, elragadtatásának adott kifejezést azal, hogy a művészi ének számokat többször megismételte. A női szereplők remek énekei a terem meglévő akusztikájára folytán remekül érvényesültek. A szolid, aktuális darabok végességig hangos derültségben tartották a közönséget, Baumann önmaga által kreált darabjait túl, düll düll, a közönség együtt énekelte a művesszel. Az Uránia házi zenekara igazán művészi nivón áll. Fenkinttél a nagy érdeklődésre, s székecs-társulat szerdán, Kisasszony ünnepeén is tart teljeszen új műsorú előadást 3, 5, 7 és 9 órákor.

A legartalmasabb, legszebb és művészi képekkel ellátott szép-irodalmi heti folyóiratunk az *Élet* Szerkesztőség: Budapest. I., Fehérvári ut 15. sz.

Értesítés. A székesfehérvári kömüves és kőfaragó temetkezési társulat folyó hó 12-én, vasárnap délelőti 9-től déli 12-óráig tagdíj-befizetést és beíratásokat a társulat helyiségében (Vásár-tér. 23.) 1915. évre bezárólag megtartja.

Nézze meg az Uránia művészi székecselőadásait. Gyönyörködni fog.

Jézus élete és tanításai. Irta Pócs Rezső máriaremetei plebános. A kitűnő munka, amelyet a katolikus családoknak a legmelegebben ajánlunk, 1 koronáért kapható a Népszövetség irodájában (Szent István utca 1 szám alatt.)

Újítás a női reform-fűzők területén; gyári lerakatok sikerült szerencsés oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedül elurulsítás egész megyére Vermes Frigyes-nél. Bious-ujdonságok állandó rak-tárán.

Bojtorjánhajszesz korpásodás, hajhullás ellen kitűnően bevált szer: újegeje 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona gyógyszertárban Kossuth u. sarkán.

FIUMEI kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR :: (BARÁTOK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utol-érhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörköldé! Telefon 250.

A Székesfehérvári Hitel-szövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatti bérházában két utcai üzlethelyisége kiadó. Bővebb értesítés nyerhető Távirdu-u. 6. sz. alatt.

CSAK 5 kilogrammos csomagokban!

5 kgr. SANTOS kávé 18 KORONA.

5 kgr. Caracas kávé 20 KORONA.

Amíg a készlet tart, kapható: **A FIUMEI kávé-behozatalnál.**

Telefon 250. Barátok épülete.

SZÍNHÁZ.

Április kisasszony. A Nordisk film Co. szenzációs vígjátékát mutatja be ma az Apolló Színház, melynek főszerepét Rita Sacchetto játssza. Azon kitűnő drámai szerepekben, éppen olyan jó a vígjátékokban is. A műsort egy szép szeremi dráma „A kina váza” és érdekes pótképek egészítik ki. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Gyermek-, női- és férfi-szandalok. Vászón és bőrcipők.

Divatos női bluzok és pongyolák. Komót-fűzők és napernyők.

Szalma- és vászonkalapok.

Nagy választékban kaphatók **Kováts Antal** uri-, női-divat kereskedésében.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kömüves mesterek, vízvezeték elváltalkozók ajánlatát kérem csövez-csatorna munkára, Budai-u. 16.

Fűszerüzletembe felvezetek két erősebb helybeli, jó fiut tanulónak Illés Károly, Háltér 12. sz.

A lehető legrövidebb idő alatt sajtítható el a szabás, varrás és mintarajzolás **URBAN MARGIT** szabászati tanintézetben, Iskola-utca 14. szám.

Irodai munkára ajánkozik 4 polgárit végzett urileány szép írással, német és francia nyelvben jártas, Oim a kiadóban.

Kétszobás modern lakás kiadó Széchenyi-utca 2. II. em., azonnal, vagy november 1 re.

Korcsok varrógepét és villany-lámpákat kéz alatt, címet a kiadóba kérek.

Diákok gondos, jó kiszolgálással felvételnek teljes ellátásra. Háltér 4. Héj ház.

Iskolakönyvek használt állapotban, még a készlet tart, bekötve féláron kapható Kufmann-féle könyv kereskedésben, Kossuth-u. 9. sz.

Sütő-utca 13. sz. ház, jó karban hentes és mészáros üzlethez való teljes berendezéssel, szállók, rétek szabadkéből eladó. Felvilágosítással szolgál helyben özv. Ifj. Mészáros Ferencné, Sütő u. 13.

Német Sándor cipészüzletében mindenféle felvételit Kossuth-u. 7.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán, szeptember 8-án

KÖZKIVANATRA

ÚJ KINEMASZKECCS!

Karinty Frigyes fantasztikus énekes kinemaszkeccse.

BAUMANN K.

utolsó fellépte.

I. Robinson KRAUSZ

Pesti kinemaszatra 4 felv.

II. MAGYAR-NÉMET

KABARÉ.

Előadások 3, 5, 7, és 9 órákor.

Csütörtökön, este 7 és 9 órákor Egnapos műsor.

A népfőlkelő.

Aktuális magyar mozi színmű 4 felvonásban.

Remek pótműsorral.